

Poniedziałek -06.04.2020 r.

Temat: „Ziele na kraterze” - metafora niezniszczalności życia.

Usystematyzuj swoją wiedzę na temat lektury:

1. Kiedy rozgrywa się akcja *Ziele na kraterze*?

Trwa od 1919 do 1946 roku (ale czasem następuje „cofnięcie się” w czasie – autor wspomnieniami sięga do lat swojej młodości). Są to lata ważnych zdarzeń historycznych, które przeżywamy razem z członkami rodziny Wańkowiczów:

- wojna polsko-rosyjska (1919-1920),
- I i II wojna światowa,
- powstanie warszawskie.

2. Jakim gatunkiem literackim jest ta książka?

Powieścią autobiograficzną, autor przedstawia w tej książce fakty z własnego życia, własne uczucia, dokonania, doświadczenia.

3. Jakich znasz bohaterów *Ziele na kraterze*?

Główni bohaterowie to rodzina autora, a więc prawdziwe postacie:

- **Melchior Wańkowicz** – autor książki, mąż Zofii, ojciec Krystyny i Marty, noszący przydomek King.
- **Zofia Wańkowicz** – żona Melchiora, matka Krysia i Marty, zwana przez domowników Królikiem.
- **Krysia** – starsza córka Wańkowiczów (o przydomkach Don Kichot, Pyton, Struś, pseudonim w konspiracji – Anna); zginęła w powstaniu warszawskim (była łączniczką).
- **Marta** – młodsza córka Wańkowiczów (inaczej Sancho Pansa, Chłopiek Roztropek, Tili). Na początku wojny pracowała w szpitalu, gdzie opiekowała się rannymi, ale potem wyjechała do USA. Tam założyła rodzinę oraz została pisarką i dziennikarką.

W powieści pojawia się mnóstwo postaci drugoplanowych – rodzina Wańkowiczów, służba (kucharka zwana Wężem, pokojówka zwana Cieleciną), znajomi rodziców oraz dzieci.

Ich życie rodzinne skupione było wokół tzw. Domeczku. Tak nazywali Wańkowiczowie swój dom w Warszawie. Czteropiętrowa kamienica, niestety, została zburzona w czasie bombardowania. Był to dom niezwykle ciepły, w którym najważniejsze były dzieci i ich wychowanie oraz zapewnienie im możliwości rozwoju w wybranym przez siebie kierunku, pielęgnowanie ich talentów. Warto powiedzieć, że dom Wańkowiczów był domem inteligentkim. Jednocześnie był to dom o tradycji patriotycznej – Tata walczył o wolność, obaj bracia Mamy zginęli w 1919 roku w wojnie z bolszewikami. Świat, w którym dorastały dziewczynki, był bezpieczny, chociaż pamięć o walkach o niepodległość była czymś naturalnym w Polsce, która odzyskała ją po 123 latach niewoli.

4. Jakie najważniejsze tematy poruszył pisarz w powieści?

- Młodość

- Rodzina
- Wojna i powstanie warszawskie
- Twórczość literacka

5. Co jest charakterystyczne dla stylu Wańkowicza?

- Ogromna ilość opisanych osób i zdarzeń.
- Pobieżne charakteryzowanie osób spoza pierwszego planu.
- Stosowanie retrospekcji.
- Wplatanie w tok narracji anegdot.
- Wplatanie w tok narracji fragmentów listów, artykułów.
- Stosowanie języka reporterskiego, obrazowego, dokładne cytowanie wypowiedzi osób.

6. Co oznacza tytuł *Ziele na kraterze*?

Wyjaśnienie tytułu można znaleźć w dedykacji umieszczonej na początku powieści: „Dedykowane przyszłym ekskawatorom”. Ziemiom nazwane zostały córki pisarza, Krysia i Marta. Ich dorastanie, młodość przypadły w czasie niebezpiecznym, wojna sprawiła, że szybko musiały dorosnąć i stać się samodzielne. One (i ich pokolenie) były zatem ziemiem, a krater oznacza trudne, niepewne czasy.

Zwróć uwagę na tytuły rozdziałów, także nawiązujące do pojęć botanicznych: *Kielkowanie, Czy przycinać, Rozrost, Odrost, Chlorofil*.

Wniosek:

Na przykładzie losów rodziny Wańkowiczów widzimy, jak wzrastało pokolenie młodych Polaków w wolnej Polsce, wyniszczonej rozbiorami i wojnami. Pisarz nazywa ich „ziemiem na kraterze”, ponieważ mimo biedy, zniszczeń i śmierci wokół są oni pełni nadziei na nowy, lepszy świat, marzą o zwykłym życiu, pragną się uczyć, zakładać rodziny, podróżować po świecie.

Praca domowa: (proszę o odesłanie pracy domowej przez uczniów, którzy w dzienniku mają przypisany nieparzysty numer)

1. Wyjaśnij jak rozumiesz dedykację „(...) przyszłym ekskawatorom”. Oczywiście musisz ustalić co oznacza trudne słowo. Pomogą Ci słowniki..... Użyj 5-6 zdań. Powodzenia.

Uwaga – do zeszytu przepisujemy temat lekcji, wniosek i pracę domową.

Wtorek -07.04. 2020 r.

Temat: Środki stylistyczne... czyli na tropach poetyckich tropów. Powtórzenie wiadomości.

1. Zapoznaj się z notatką:

Środki stylistyczne to inaczej :

- środki językowe
- środki poetyckie
- środki wyrazu
- chwyt poetyckie
- figury retoryczne

Funkcje środków stylistycznych:

- wyrażenie emocji
- rozbudzenie emocji u odbiorcy wiersza
- pobudzenie wyobraźni czytelnika
- budowanie nastroju w utworze
- budowanie świata przedstawionego
- budowanie warstwy brzmieniowej

2. Przed Tobą wykreślanka zawierająca nazwy 19 środków stylistycznych. Zapisz je w zeszycie.

E	L	I	P	S	A	N	E	O	L	O	G	I	Z	M	Q
H	O	N	O	M	A	T	O	P	E	J	A	S	X	A	P
F	Z	G	R	U	B	I	E	N	I	E	I	A	V	R	B
X	H	U	Ó	E	I	N	E	I	B	O	S	O	U	O	A
R	I	I	W	E	O	B	P	L	J	O	O	N	Y	F	I
Y	P	Y	N	D	F	G	I	H	J	K	L	A	I	A	N
E	E	A	A	F	O	R	T	S	O	P	A	R	M	T	T
U	R	J	N	L	N	R	E	B	S	N	O	C	Y	E	U
F	B	S	I	S	E	R	T	B	A	N	L	H	N	M	Z
E	O	R	E	Z	C	G	V	F	I	N	O	A	Q	N	R
M	L	E	W	X	G	S	O	A	B	S	B	I	C	B	E
I	A	W	Z	R	M	R	S	R	G	N	M	Z	E	O	Z
Z	Q	N	S	R	A	O	R	E	I	E	Y	M	O	V	R
M	T	I	N	W	O	K	A	C	J	A	S	Q	W	A	P

E	L	I	P	S	A	N	E	O	L	O	G	I	Z	M	Q
H	O	N	O	M	A	T	O	P	E	J	A	S	X	A	P
F	Z	G	R	U	B	I	E	N	I	E	I	A	V	R	B
X	H	U	Ó	E	I	N	E	I	B	O	S	O	U	O	A
R	I	I	W	E	O	B	P	L	J	O	O	N	Y	F	I
Y	P	Y	N	D	F	G	I	H	J	K	L	A	I	A	N

3. Udziel odpowiedzi na poniższe pytania:

a) Zestawienie ze sobą dwóch członów na zasadzie podobieństwa, za pomocą wyrazów „jak”, „jakby”.

- b) Nadanie przedmiotom, zjawiskom lub pojęciom abstrakcyjnym cech istot żywych.
- c) Nadanie wyrazom znaczeń pieszczotliwych.
- d) Zestawienie dwóch przeciwstawnych wyrazów.
- e) Inaczej ożywienie.
- f) Bezpośredni zwrot do adresata.
- g) Takie zestawienie wyrazów, w którym nabierają one zupełnie innego znaczenia.
- h) Zastąpienie nazwy osoby, przedmiotu, zjawiska lub zwierzęcia jego rozbudowanym opisem, np. pies- najlepszy przyjaciel człowieka.
- i) Nowopowstały wyraz.
- j) Wyolbrzymienie lub wzmocnienie cech, np. pies- psisko.
- k) Inaczej uosobienie.
- l) Wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- ł) Pytanie, na które nie oczekujemy odpowiedzi.
- n) Wyraz, którego już nie używamy lub funkcjonuje w innym znaczeniu.
- ń) Powtórzenie tego samego wyrazu na początku co najmniej dwóch kolejnych wersów.

Do zeszytu przepisujemy temat lekcji, notatkę, nazwy środków stylistycznych z wykreslanki, odpowiedzi na pytania z zad. 3.

Uwaga!

Proszę o przesłanie odpowiedzi na pytania z zadania 3 i wypisanych środków stylistycznych z zadania 2 uczniów, którzy w dzienniku mają przypisany numer parzysty.

8.04.2020 r. (środa)

Temat: A to ci dopiero! Z okazji Wielkanocy czy Wielkiej Nocy!

1. Zredaguj poprawnie ortograficznie i językowo życzenia świąteczne.
2. Wymień obrzędy związane z czasem wielkanocnym.
3. Bank wielkanocnych słówek (korzystając ze słownika ortograficznego wypisz jak najwięcej wyrazów trudnych).
4. Przeczytaj i zapamiętaj.

Nazwy świąt piszemy wielką literą, np.: Niedziela Wielkanocna, Wielkanoc, Niedziela Zmartwychwstania, Poniedziałek Wielkanocny, Wielki Czwartek, Wielki Piątek, Wielka Sobota.

Ułóż 3 zdania z wybranymi wyrazami. Powodzenia.

Uwaga! Temat i odpowiedzi na pytania muszą być w zeszycie.